

[Bertel Dahlggaard.]

hvert Fald en noget længere Periode. Jeg vil i og for sig ogsaa mene, at Bestemmelsen i Lovforslagets § 2 om, at Laan til Dækning af disse Tilskud ikke kan optages med Løbetid ud over Finansaaret 1951—52, er overflødig. Vi har jo korte Laan nok. Jeg vil i det hele taget gerne kende, hvilke Tanker den højtærede Finansminister har med Hensyn til Formen for disse Laans Optagelse, hvor stor en Del man anser det for muligt at optage som lange Laan og hvor stor en Del som korte Laan. Det vilde jo være meget tilfredsstillende, om en Konsolidering af Statens Laan kunde ske gennem et længere Laan paa rimelige Vilkaar. Jeg siger ikke dette for at faa den højtærede Minister til at udtale sig om det her, jeg ønsker blot, at der bliver Lejlighed til at høre Ministerens Mening derom i Finansudvalget.

Finansministeren (V. Buhl): Jeg takker for Tilslutningen til Lovforslaget. Det er jo et Forslag af stor økonomisk Rækkevidde, der her er Tale om. Det gælder ikke blot Spørgsmaalet om Finansieringen som saadan af de store Beskæftigelsesplaner, der er fremme, men det gælder ogsaa Spørgsmaalet om de Virkninger, som finansielle Transaktioner af det Omfang, der her er Tale om, vil kunne faa paa de økonomiske Forhold herhjemme i det hele taget.

Hvad angaar de Midler, som af Staten stilles til Raadighed til Udlaan, er det kun naturligt, at de skaffes til Veje derved, at Staten selv optager tilsvarende Laan. Pengene anvendes i det store og hele til Forøgelse af vort Lands produktive Købekraft paa længere Sigt. De skaber nye Værdier, forøgede Indtægtsmuligheder, og selv om Staten kommer til at lide et vist Rentetab og Kapitaltab, saa vil jo dog baade Forrentning og Tilbagebetaling af Laanene i Hovedsagen blive præsteret af Laantagerne paa normal Vis. Hertil kommer, som der allerede er peget paa, at Pengemarkedet er saa rigeligt forsynet med likvide Midler, at det i hvert Fald indtil videre vil være muligt for Staten at optage de nødvendige Laan, uden at der bliver Tale om nogen kunstig Kreditudvidelse. Med Hensyn til Mulighederne for længere Laan, som det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlggaard var inde paa, stiller Sagen sig noget anderledes, men jeg skal i øvrigt ikke her komme ind paa Enkelthederne i disse Problemer.

For Tilskudsbeløbenes Vedkommende ligger Sagen jo ikke helt paa samme Maade

som med Hensyn til Laanene. Selv om det ogsaa her drejer sig om værdiforøgende eller værdibevarende Foranstaltninger, saa er Tilskuddene direkte Udgift, som helt og fuldt bæres af Statskassen. Denne Udgift maa efter hele sin Karakter behandles som en Driftsudgift, og det glæder mig, at man fra alle Sider har sluttet sig til denne Betragtning, saaledes at man er indstillet paa, at disse Udgifter efterhaanden afholdes ved Hjælp af Skatter. I øvrigt maa man her være opmærksom paa, at Skatterne ikke reelt forøges med hele Tilskudssummen, idet den forøgede Beskæftigelse giver større Skatteindtægter og færre sociale Udgifter, hvilket jo gør Byrden mindre, ikke blot for Statskatternes, men ogsaa, og i endnu højere Grad, for Kommuneskatternes Vedkommende. Den Lovgivning, her er Tale om, maa utvivlsomt for en Del vurderes saaledes, at den flytter visse Byrder fra Kommunerne over paa Staten.

Skattedækningen for Tilskuddene skal ske i Løbet af en 10-aarig Periode fra og med Skatteaaret 1942—43. Det er en Fremgangsmaade, som ud fra almindelige samfundsmæssige Synspunkter — det vil jeg gerne understrege — ikke er uden Betænkelighed. Ved foreløbig at finansiere Tilskuddene ved Optagelse af Statslaan mobiliseres der en ny Købekraft, som vil forøge Efterspørgselen efter almindelige Forbrugsvarer, uden at der sker en tilsvarende Forøgelse af Varemængden, idet de Arbejder, der under den herskende Raastofmangel er Mulighed for at sætte i Gang, ikke gaar ud paa at fyldestgøre et øjeblikkeligt Behov, og man kommer derved ud for et yderligere Pres paa Priserne i opadgaende Retning, som selv en stærk Priskontrol og Rationering vil faa sin Hyre med at imødegaa. En hurtig Skatteudskrivning vilde holde det samlede Forbrug i Skak, idet da en Del af den allerede forhaandenværende Købekraft blot blev flyttet over til dem, der ellers vilde være arbejdsløse, og som det gælder om at komme til Hjælp. Imidlertid vilde en saadan Løsning medføre uheldige Virkninger i andre Henseender og svække de Muligheder, der trods alt er for at faa nye Produktioner af Erstatningsvarer og anden Virksomhed i Gang, og jeg finder derfor, at det med de stærkt forbrugsbegrænsende Skatter, der til Dato er gennemført, er forsvarligt som foreslaet at fordele Afskrivningen af Tilskuddene over en længere Aarrække, men jeg vil gerne understrege, at Konsekvensen heraf maa være, at man sætter haardt ind for at holde det almindelige Skattebudget i Balance, og at man